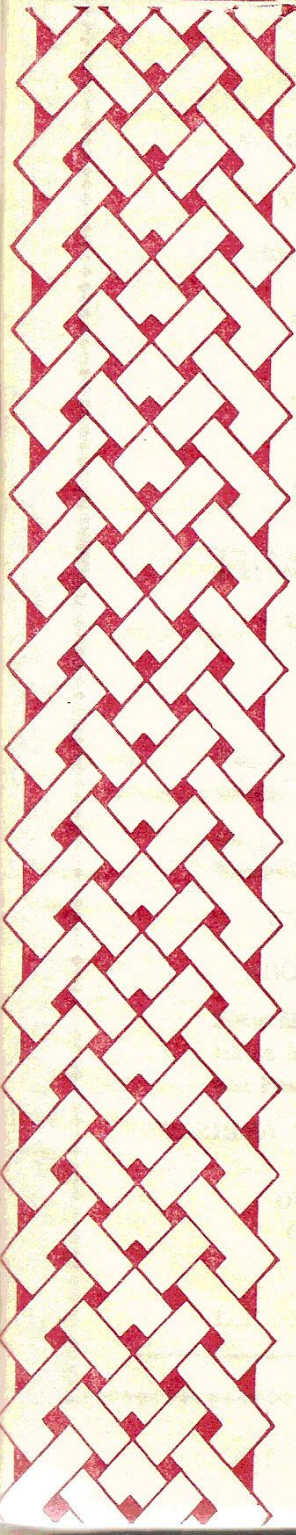

HARRAN

Kültür ve Folklor Dergisi

Temmuz
1980
16

Harran

Kültür ve Folklor Dergisi

SAHİBİ

A. Fehmi APAYDIN

MESUL MÜDÜRÜ

Av. Osman Nuri MIZRAKÇI

YAYIN KURULU

I. HAHİİ ÇELİK

M. Adil OYMAK

S. Adil GİRAY

M. Emin ERGİN

YAYIN SEKRETERİ

Mustafa K. APAYDIN

TEMMUZ 1980

SAYI : 16

FIATI : 20 TL.

YILLIK ABONE : 200 TL

AYDA BİR ÇIKAR

Dergimizdeki yazı ve resimler kaynak
gösterilerek alınabilir.

Yazışma Adresi : P. K. 44-URFA

İdare Merkezi : Beyaz Sk. Beyaz Psj

Satış merkezi : Harran Kitabevi

DİZGİ VE BASKI :

BİZİM

KARAKOYUN MATBAASI

TELEFON 17 52-URFA

ADMI

Admi Efendi 1818 yılında Urfa'nın Harran ovasındaki Bozhöyük köyünde doğmuştur. Kırucabey aşiretine mensuptur.

İlk tahsilini mahalle mekteplerinde yapmış sonra da medreseye girerek, oradan mezun olmuştur.

1853 de Urfa idare meclisi kâtipliğine tayin edilmiş 1856 da akrabasından şair Mehmet Salih Saninin vefatıyla onun yerine Urfa Tahrirat Müdürü olmuştur.

1873 de Sis, oradan da sırasıyla Kozan Adana, Silifke ve Payas Tahrirat Müdürlüklerine tayin edilmiş 1886 da emekliye ayrılmış ve 1900 tarihinde de Adanada vefat etmiştir.

Admi Efendi nur yüzlü, hafızı kelâm kıraatı sab'aden mezun ve Nakşibendi tarikatına mensup, hüsnü hal sahibi bir zattır.

ŞİİRLERİNDEN ÖRNEKLER

Bir muhammesinden kıt'a

Ebrûlerinin zahmı nihandır ciğerimde
Gül rûhlerinin handeleri çeşmi terimde
Baran yerine kan döküyor didelerimde

Sevdayı muhabbet esiyor şimdi serimde
Tedbire ne çare bu da varmış maderimde

Bir Beyti

Evc-ı alaye veterdi serini âlemde
Her kimin başına kondiyse eger devlet'ı aşk

Bir kıt'ası
Bir kâkili cebine bir zülfü müşk'ü çine
Bir kaddı yasemine çarpıldı dil kazara
Sakı piyale nabı amadedir rebabı
Seb'bü alel şarabi ya eyyühel sükâra

Admi'inin matbu Şüküfenâme isminde manzum bir eseri ve bir de ğayrı matbu şiir mecmuası vardır, Şükufenâmeyi 1872 de ta manılamış ancak 1878 de bastırabilmiştir. Şükufenâme de 31 çeşit çiçeği dile getirmiş, orijinal bir eserdir

Son tarih beyti

Bu ziba nushayi imle ederken bir güzel tarih Bihamdillah
şüküfename'i Admi tamam oldu

(1285) bu son misrada ebcet hesabiyle rumi 1285 tarihi çıkmaktadır.

Şüküfenâme'den bir kıta

Bu reng'i letafet güle gülzare de kalmaz
Gülzarı güle hem gülü ruhsarede kalmaz
Evrak'ı inünak kaş bütün ezhare de kalmaz
Eyyam'ı safa yare de ağyare de kalmaz

Kurbiyeti gül bülbüle de hare de kalmaz
Hengâm'ı tarap meste de hûşyare de kalmaz

URFA'YA ÖZGÜ İNANIŞ VE VESVESELER

Mehmet ÇİNİ

İNSAN HAYVAN VE BİTKİLERLE İLGİLİ İNANIŞLAR:

1. Ayakkabı üzerine oturanın aleyhinde dedikodular çıkar.
- 2- Ayakkabıların yerde üst üste gelmesi sahibinin yokculuğa çıkacağına işarettir.
- 3- Ayakları kaşınan kişi yola gider.
Ayı insanın sırtını ayaklarsa romatizmayı giderir.
- 4- Bazı evlerde Angut (14) ve tavşan beslenmez, uğursuzluk sayılır.
- 5- Bazı çocukların ağızlarında devamlı yara çıkınca bu çocuğun daima yalan ve küfür söylediğine işarettir,
- 6- Bir evin kapısına Domuz yağı sürülürse o ev efradı domuz gibi olur,
- 7- Bir eve Cava (15) alındımı vesveseye sebep olunmasın diye sokak kapısında getirilmez. Damdan getirilir.
- 8 -Bir kişinin diğer tanıdığına mendilini vermesi ayrılığa neden olur.
- 9- Bir kişinin üzerine süpürge ile vurulursa o kişiye iftira gelir.
- 10- Bir kız yeni gelen gittiği evde bazı olaylar meydana gelirse bu yeni gelen gelinin ayağının uğursuz olduğuna işarettir.
- 11- Bir mahallede bir kadın evlendi mi nezle olunur. Tutulmamak için yatarken o gün yorganların ters yüz örtülmesi lazımdır.
- 12- Ceviz ağacının altında yalnız yatılmaz.
- 3- Cuma günleri niyet tutulur. "Cuma salası" ile birlikte bir kapı anahtarı elde veya ayaklar altına alınarak kapıdan geçen ilk adamın konuştukları dinlenir, tutulan niyete göre yorumlanır.
- 14- Çocuklar geceleri oyun oynadıklarında "Yerler mühürlendi. Çarpılırsın." diyerek oyun oynamaları engellenir.
15. Elleri bağlamak veya yüze koymak insana kadar ve dert getirir.
- 16- Ezanla yatsı arasında havanda (16) birşey döğmek iyi değildir.
- 17- Geceleri saç tarayan yolculuğa çıkar.
- 18- Germeçte (17) çocukları döğmek veya oyun oynamak iyi değildir. Çocuklar çarpılır,
- 19- Gözün yol kesmesi (18) bir misafirin geleceğine işarettir,
- 20- Hamamlar tekin (19) sayılmazlar. Onun için bir kişinin yalnız başına hamamlarda yıkanması ve kalması iyi sayılmaz.

- 21- Hıdırellez gecesi bir ağacı para bağlanır, bu para saklanırsa uğur ve bereket getirir
- 22- işi yolunda gitmeyen birinin ayakkabıları “Ahırvenden” (20) getirilen suyla yıkanır ise işi rast gider.
- 23- İki serçenin kavga etmeleri o eve misafir geleceğine işarettir.
- 24- İnsanın burnunun ucu kaşındı mı sevdiğini görecektir.
- 25- İncir ağacı kesilmez. Ziyarettir.
İt uludu mu ayakkabılar ters çevrilir.
- 26- Karguların evin damlarına konmaları uğursuzluk getirir.
- 27- Kedi veya kurbağanın üzerine su döküldüğü zaman dökenin ellerinde yara
(Siğil) çıkmasına sebep olur.
- 28- Makasın ağzının boşuna durmadan açılıp kapanması düşmanların ağızlarının açılmasına neden olur.
- 29- Parmakları çıtlatmak (tıkırdatmak) şeytanın tesbihidir.
- 30- Sağ el kaşınınca para geleceğine, sol el kaşınınca paranın gideceğine inanılır.
- 31- Sağ kulağın cınlanması o kişinin iyiliğinin, sol kulağın cınlanması da o kişinin kötülüğünün söyendiğine işarettir.
- 32- Sıcak su yere dökülürken “Dextur” demek lazımdır. Demeyen çarpılır.
- 33- Siyah kedi tekin değildir. Vuran çarpılır.
- 34- Sidiğin üzerinden atlamak iyi değildir,
- 35- Soğan, sarmısak, yumurta kabuklarının üzerinden atlamak iyi değildir.
- 36- Yeşil gözlüler peygamber düşmanı olarak bilinirler.
- 37- Yırtılan veya sökülen bir çamaşır ve gömleğin kişinin üzerinde dikilmesi sırasında konuşulursa o kişiye iftira gelir.

KORKU İLE İLGİLİ İNANIŞLAR:

- Korkan çocuğun korkusunu gidermek için bir elin Şehadet parmağıyla “Çocuğun damağı kaldırılır.
- Kesilen koyundan çıkan “Hereze” (27) ödü kopan-korkan-kişiye yedirilirse korku geçer
- Tebeğe (28) olanın korkusunu gidermek için bir karatavuk kesilir, başı kibleye karşı asılır.
- Yedi tane çig kahve suya bırakılır. Üç gün üst üste korkan kişiye sabahları içirilir
- Yumurtanın beyazı biraz Şeble (29) aynı bırakılır. Sabahları aç karnına korkan kişiye içirilir

SEYF'ÜL ZÜLYEZEN

(1)

Tenekeci Mahmut GÜZELGÖZ

İslamiyet'ten önceleri Yemen'de Ben-i Hemyer kabilesine mensup Sultan-ı Zülyezen isminde bir hükümdar vardı.

Bu hükümdar kör-körocaktı. Sakardis isminde bir de veziri vardı. Hükümdar bir gece rüya-sında Yemen'den “kalk Mekke-i Mükereime şehrine, onunla beraber git: orada Hakkın hikmeti ile karşılaşacaksın.” Denildi.

Hükümdar bu rüyayı üç gece üst üste gördü. Dördüncü gün sabahleyin uykudan kalkınca Veziri Sakardis'i çağırttı. Üç gece üst üste gördüğü rüyayı vezirine anlattı. Veziri çok akıllı bir adamdı. Hükümdar hemen bir çok şeyini ona danıştı, Vezir Hükümdara: “Hükümdarım, madem-ki bu rüya üç gece üst üste tekerrür etmiştir: gitmenizde muhakkak bir hayır vardır, emrederseniz orduyu hazırlayıp hareket edelim” dedi, Hükümdar ferman buyurdu, birkaç gün zarfında ordu hazırlandı, Hükümdar veziri Sakardisi de yanına alarak, ordu ile beraber Mekke-i Mükereime şehrine müteveccihen hareket ettiler. Birkaç gün yol yorgunluğundan elçilerle Mekke emirine bildirdiler. Geldikleri mevsim Hac mevsimi idi. Kâbe-i Muazzama tavaf ediliyordu. Mekke emin Sultan-ı Zülyezen'i ve Vezirini Mekke şehrinde (yani kendi sarayında) misafir etti. Ordusunu da Mekke dışında çadırlar kurup misafir edindi.

Sultan-ı Zülyezen Kabe-i Muazzama'nın bu muhteşem kalabalığını görünce içinde bir his uyandı. Ben bu Beyti Mnazzama'yı yıktırıp kendi ülkemde (Yemen'de) Sen'a şehrinde aynı şekilde bir Beyt yaparım da herkes gelsin benim ülkemde tavaf etsin... diye düşündü. Ve bu düşüncesini de kimseye açıklamadı,

0 akşam yattı. Sabahleyin kalkınca her tarafının tahta gibi kurduğunu gördü. Adeta bir parça tahta gibi olmuştu. Ne elini ne de ayağını kıpırdatabiliyordu.

Bu hal: görünce hemen Vezirini (Sakardisi) çağırttı. Veziri de hükümdarının bu halini görünce “Aman Hükümdarım, acaba bu Beyt'i hakkında aklınızdan kötü bir şeymi geçdi. Diye sordu, Hükümdar da evet dedi. Bu mahşeri kalabalığı görünce, bu Beyt-i Muazzama'yı yıktırıp, kendi ülkemizde yaptırarak herkesin bu Beyt'i benim ülkeme gelerek ziyaret etmesini düşündüm.

Vezir: “Aman Hükümdarım, bu niyetinizden yaz geçiniz. Ve tevbe ediniz, O zaman iyileşirsiniz. Çünkü bu Beyt’in burada yapılmasını Allah emretmiştir. Allah emretmeseydi: o zaman her hükümdar kendi ülkesinde böyle bir beyt yaptırarak, herkesin kendi ilkesine gelerek ziyaret etmesini isterdi,, Dedi. Hükümdarın veziri Sakardis Hıristiyan bir kişi idi Hükümdar ise ateşperesti.

Hükümdar Vezirinin sözlerini dinledikten sonra hemen tevbe etti. Daha sonra eski sıhhatine kavuştu. Ertesi akşam olunca Hükümdar’da yine önceki gibi kötü hisler uyanmaya başladı. Bu hal üç gece üst üste devam etti, Üçünde de Hükümdar tevbe etti ve eski sıhhatine kavuştu. Dördüncü gün bu hali gözü tahammül etmedi. Her hangi bir şey bahane ederek ordusu ile beraber Mekke’den ayrıldı. Başka bir yöne hareket etti, Bir kaç gün sonra ağaçlı-sulu çok güzel bir vaha’ya vardı, Bu yerin ismi BİRRİ SEBA idi. Hükümdar burasına çok beğendi ve burada konakladı... Veziri’ne “Ben bu ülkeyi çok beğendim, burada muazzam bir şehir inşa etmek istiyorum.” Dedi,

Vezirine emretti: Buraya yakın ülkelerden inşaat ve yapı ustaları getir. .Hemen şehri yapmaya başlasınlar dedi. .Emri alan Vezir adamlarını gönderip yakın şehirlerden bin tane usta getirtti. Bir sene zarfında BİRRİ SEBA’da muazzam bir şehir inşa’ ettiler. Hükümdara da bu şehirde çok güzel bir saray yaptılar.

Böyle bir şehrin yapıldığı haberini alan o zamanki Habeşistan Kralı bu durumdan endişe duydu. Çünkü öteden beri Habeşlilerle Hemyerliler (Sultan-ı Zülyezen’in ülkesi) arasında çeşidi nedenlerden doğan bir düşmanlık vardı Bu yüzden ara sara muhaberele bile oluyordu. Habeşistan Kralı devlet erkanına topladı. Bir müşavere yaptı. “Sultan-ı Zülyezen ordusu ile beraber bize yakın olan BİRRİ SEBA’da bir şehir inşa’ etmiş, günün birinde bize saldırmasından korkuyorum. Bu hususta sizin fikriniz nedir. Bu tehlikeden nasıl kurtulabiliriz... Dedi, Devlet erkanı çeşitli fikirler ileri sürdüler. Hükümdar bu fikirlerini hiç birini beğenmedi Daha sonra da “Bir ordu hazırlayıp harp edelim” dedi. Devlet erkanından bir vezir söz istedi: “Kralım benim bir fikrim var: eğer müsaade edersen arz edeyim” dedi. Kral müsaade ettikten sonra Vezir fikrini söyle açıkladı. “Güzel bir cariyeye bulalım ve kendisine zehirli bir hançer verelim.

Bir çok mücevheratla beraber onu Sultan-ı Zülyezen’e gönderelim. Bu Cariye bir fırsatım bulup Sultan-ı Zülyezen’i öldürsün, Biz de böylece büyük bir beladan kurtulmuş oluruz,” dedi.

SON DEVİR ULEMADAN**ABBAS VASIK EFENDİ**

Salih Ağa'nın Oğlu olup 1276 h./1275 r.ğ1859 senesinde Urfa'da doğmuştur. İlk bilgileri tahsilden sonra Urfa'da bulunan ŞA'BANİYE MEDRESESİ'nde, daha sonra MAKAM-I CEDDİL ENBİYA MEDRESESİ'nde El-Hac Hafız Mustafa Efendinin ders halkasına girerek derslerine devam etmiş, dini ve arabi dersleri okuyarak 1309 h. senesinde icazet almıştır. Akabinde aynı medresede ders okutmağa başlamış ve talebelerine icazet vermiştir Türkçe 'Arapça ve Farsça bilirdi.

Abbas Efendi, meşihatça Irak'a gönderilen bir gurup vaiz arasında Irak'a gitmiş ve 1 Temmuz 1314 ten Temmuz 1325 tarihine kadar Hindiyeye kazası vaizliğinde bulunmuştur. Vaizliği esnasında kendisine verilen vazifeyi son derece başarıyla yürütmüştür. Ca'feri olan kaza halkının dini duygularına dokunmayarak son derece itinalı bir yol takip etmiştir. Kendisinden okuyan talebelere de gerekli bilgileri okutmuş ve hizmetlerinin takdir edildiğine dair Kerbela vilayeti idare meclisi tarafından meşihat makamına 15 Kanun-ı Sani 1325'te bir tezkere yazılmıştır. Hindiyeye vaizliğinden ayrıldıktan sonra Meclis-i İntihap ve sicil memuriyetinin kar arı ile niyabet'e tayini kabul edilmiş ve 4 teşrini sani 1326 tarihinde Harran niyabetine tayin edilmiştir.14 zilkade 1328. Harran'da üç sene kalmış ve 8 Nisan 1329 tarihinde naiblikten ayrılmıştır,

11 Rebi'al ahir 1319 tarihinde uhdesine tevcih olunan musıla-i sahn Bursa müderrisliği ruusl zilka'de 1322 de ibtidai Altımlıya terfi olunmuştur,

17 kanuni san 1331 tarihinde Urfa mutasarrıflığına gelen yazıyla Sa:uç müftülüğüne tayin edilmesi mahalli meclis idare heyeti ve memurları tarafından telgrafla istenmiş ve bunun üzerine meşihat makamı da bu arzuyu nazara alarak Abbas Efendi'yi 2 şubat 1331 tarihinde Suruç kazası müftülüğüne tayin etmiştir

Sicil defterindeki kayda göre 1 Nisan 1334 tarihine kadar bn vazifede kalmıştır. 8 Mart 1926 da 70 sayılı emirle dosyası diyanete gönderildiğinde fazlaca bilgi elde edilmemiştir.

Son Devir Osmanlı Uleması
Sadık ALBAYRAK

Eski Urfa'da Mesire

M. Emin BEYAZGÜL

Eski Urfa'da mesire yerleri ve şekilleri mevsime göre değiştiği gibi kadın ve erkekler göre de değişirdi. Önce ikiye ayırmak mümkündür:

1-Kadın Mesireleri.

2-Erkek Mersireleri

1—Kadınlar Çarşamba, scp (Cumartesi) ve pazar günleri giderlerdi. Gittikleri yerler ise su kenarları, bağ ve bahçeler ile kendi mahallerine yakın olan yerlere giderlerdi. Kadınların gittikleri başlıca yerler Karakoyun deresi, Kalkan, Topdağı, Meliđin Eyvanı, Şihmaksut, Ayıp Peygamber, Hüseyve Deresi, Şirti Çayı, Yetunluk, Bamayasuyu gibi yerlerdi. Ayrıca dost ve akrabalara ait bağ ve bahçeler, Devdeşti Paşa bağı ve Beykapısı'ndaki bahçelere de özel olarak gidilirdi. Kadınlar daha ziyade bahar mevsiminde dışarıya giderlerdi.

Günün erken saatlerinde gidip, hava kararmadan giderlerdi. Kahvaltıda Şehriyeli veya bütün mercimekli Bulđur aşı yaparlardı. Yanında gök soğan ve ayran eksilmezdi. Öđleyin de çiğköfte, yumurtalı, yağlı mercimekli köfte yaparlardı. Tatlı olarak kıştan kalma şire (Bastıh, çekcek kesme, secek, nuska, balma, üzüm ve kara üzüm) yerlerdi. Ayrıca çerez olarak patpat, hedik, kavurur yerdik. Bu yerler kalabalık olduğu için seyyar satıcılar da çeşitli şeylerde getirip satarlardı.

2-Erkeklerin dışarı gidişlerini üçe ayırmak mümkündür. a-Dađ, b-Çayıra çıkmak c-Yatıya gitmek

Erkekler tatil olduğu için Perşembe yönü öğleden sonradan cuma akşamına kadar kalırlardı. Bađ ve bahçelerden başka şihmaksut civarında bulunan Melikin eyvanı, Kanı mağara, Delikli Mağara, Dedeyin Serinci, Dip Karlıh, Merkefe, Anber ile Manceyin deresindeki tarihi mağaralarla Topdağı-Akaba arasında bulunan isimli bir çok mağaralara giderlerdi. Umumiyetle ehl-i takva ise

çok mağaralara giderlerdi. Umumiyetle ehl-i takva ise Akabe civarında bulunan beş mağara ve Kenan mağarasının arka tarafında bulunan Sinak yaylası, soğuk mağara ve Devriş mağarasına giderlerdi,

Dağa gidenler sabah erkenden kalkar eşyalarını toplar ve yola çıkarlardı. Kahvaltılarını gittikleri yerde yaparlardı. Akşam ezanı da dönerlerdi. Yatıya gidenler ise perşembe günü öğleden sonra gider cuma akşamı dönerlerdi. Zengin olanlar ise bir hafta onbeş gün batta bir ay bile kalırlardı.

Dağda uzun zaman kalamalar genellikle mekâmpinas kimselerdi de. Bunlar ikindiden sonra çalıp söylemeye başlar akşama kadar devam ederlerdi. Yatsıdan sonra tekrar başlar yarı gecelere hatta sabahlara kadar devam ederlerdi. Bunların dışında gençler hoca ve dervişan takımları vardı. Gençler çelik çubuk, birdirbir oynar çarkı ve türkü söylerler hocalar ise kitap okur ilmi tartışır ve sohbetler yaparlardı. Ehl-i Tarik gündüz ÇİFTE denilen çarkı ve gazeller söyler kudüm çalıp tasavvufi sohbetler yaparlardı. Yatsı namazından sonra tekrar kudüm eşliğinde gazeller okunup DEBBUS vurulurdu. Mıhabbet denilen ulai ziyafet bu defa zikirle yapılırdı. Cemoat yerde gelir sayhalar atar kendinden geçerdı. Bu hal kısa aralıklarla umumiyetle sabah namazına kadar devam eder namaz kılınıca geceden hazırlanmış olan Tirit ve paça ile kahvaltı yapılır istirahatet çohilirdi. Böylece her gurup kendi meşrebine göre geceyi geçirir ve gezinin tadını çıkarırdı.

Bir kısım at sahipleri ve meraklıları ise çayıra çıkarlardı. Paşa bağı civarında olan bu çayırıklara çadırlar kurular, otlak tükeninceye kadar orada kalırdı. Tahminen bir ay kadar sürerdi. Çayıra çıkarlarda diğerleri gibi eğlenir ve vakit geçirirlerdi. Böylece atların bahardan istifadesi ve kendilerinin de eğlenceleri sağlanırdı.

Uzun müddet kalanlar ve gündüz şehirde işi olanlar ikindiye kadar şehirde kalır tekrar yerlerine dönerlerdi. Bugün bu eğlencelerden bir günlüğüne dağa çıkmalar ve seyrek olarak yatıya gitmeler vardır.

GAZ EL

Yar aşkına nice böyle ruzu şeb nalan olayım
Ereğim vuslatına bir dem ben de şadan olayım.

Yanmakta billah narı aşkınla bu kalbi mahzunum.
Göster cemalini bana hüsnüne kurban olayım.

Seherde göçtü kervan bense yara vasıl olamam.
Fırakınla revamdır böyle ben püryan olayım.

Cana etti, lutfie yarın davetini beklemek.
Yarı huzuruna varmak üzre yola revan olayım.

Ümidi vuslat ile yanmak tadır Uğur edembedem.
Yok ise nesibi vuslat haşre dek giryan olayım.

Mahmut Yaşar UĞUR

DU'ALAR

Urfa'dan derlediğimiz dualar'ı zaman zaman yayınlıyacağız, Beddua bulmakta değil ama dua bulmakta zorluk çektik ve çekiyoruz İşte bu sayımızda M. Emin BEYAZGÜL'ün tesbit ettiği duaları yayınlıyoruz.

- 1- Allah mirazı vere
- 2- Allah muini ola
- 3- Allah seni var ede
- 4- Allah Heyri vere
- 5- Allah biri bin ede
- 6- Allah senden razı ola
- 7- Allah siye ağbeht, altın taht vere
- 8- Allah siye hayırlı evlat vere
- 9- Allah yardımcı ola
- 10- Anaya babaya rehmet
- 11- Ağbatı siye ola
- 12- Babaya rehmet
- 13- Berhudar olasan
- 14- Babayın körüne nur yağa
- 15- Eli toprağa atasan altın ola
- 16- Oğlinan oba kızınan konşu olasan
- 17- Canı arğı sızı görmiye
- 18- Eliye sağlık
- 19- Hanay memur ola
- 20- Hocayı hızır yardımcı ola
- 21- Hezreti peygembere konşu olasan
- 22- Her-bar göresen
- 23- Soni gele
- 24- Keday belay defola
- 25- Körüya nur yağa
- 26- Yeri cennet ola
- 27- İfleh olasan
- 28- İfleh berhudar olasan
- 29- Su kimin aziz olasan
- 30- İşi gücü rasgele
- 31- Tuttuğı altın ola
- 32- Biri bin ola

GÜL VE GÖNÜL

Kararınca kara kara kararır
Göz günahkârdır göremez ki gülmeyi
Kalpleri kazanmalı kararlılıkla
Gönülden gelir gönül görür gülmeyi

Bülbüller baht bulamazlar bahçede
Göremeyen göz görmez gizleyen gizler
Bir bahar boyu da bulamazlar biliriz
Gül görmeden gülistandan gelirler

Yaşayan yıllar yığın yığın yığılır
Gariplik gibi gece gibi gönüle
Yılmadık yine yüreklerde yer yaptık
Güzelliği gönle giren güllere

Gül görmeden gülistandan gelirler
Gönlümüzde gülü getirmedi mi?
Gönlümüzle güzelliği gülerek
Gönlünüze gülü getirmedi mi?

M. Adil Oymak

HALKTAN DERLENEN

URFA ADI ÜZERİNE

Milattan binlerce yıl önce Mezopotamya'nın bu bölgesinde bir zalim hükümdar yaşardı. İlk defa taç giyen, av törenleri düzenleyen, bir hükümdardı. Adı ise NEMRUD. Bir gün gördüğü rüya üzerine, bilginleri kendisine taç ve tahtını devirecek birinin doğacağını haber verirler. Engel olması için de doğacak erkek çocuklarının tümünü öldürmesin tavsiye ederler. Buna rağmen Nemrud bu doğuma engel olamaz. Ve Hz. İBRAHİM doğar. Büyüyünce de Nemrud'a ve putlarına karşı mücadele eder. Münazaralarda onu yener. Bunun üzerine Hz. İbrahim'in ateşe atılmasına karar verilir. Günler boyu toplanan odunlar yakılır Bu ateşe yaklaşmak mümkün değildir. Yaklaşamayınca bir mancınık yaptırarak onunla Hz. İbrahim'i ateşe atarlar. Ancak Halillullah (Allah Dostu) İbrahim'i ateş yakmaz. O yerde iki göl meydana gelir, Bu gün hala mevcut olan bu göllere ANZLHA ve HALLURRAHMAN gölleri denir. Hz. İbrahim ateşten sağ-salim çıkınca Nemrud ve halkı dehşete düşerler O'na birşey yapmaktan korkarlar, Fakat şehri terk etmeye zorlarlar. O da Harran'a oradan Haleb'e, sonra Hicaza gider. Bu gün Mekke şehrinin bulunduğu yere yerleşir. KA'BE'yi bina eder.

Nemrud'a gelince: yaptığına ceza olarak memleketini sivrisinekler istila eder. Sarayına Sığınır ve hertarafı sınıksız kapatır. Ancak topal bir sinek O'nun bulunduğu odaya girer. Bir yolunu bulup burnuna ve genzine girer. Beyninde kımıldadıkça acı ve azap duyar, Beyni yerinden oynar, Buna bir çare bulunmasını ister, Bir türlü sivrisinek çıkarılamaz. Öldürülemez de. Keçeden tokmaklar yaparlar Yavaş, yavaş Nemrud'un başına vururlar. Böylece biraz rahatlar. Sinek beynin de kımıldadıkça: ..Ur. . .Ur. . Der. Bu durum günlerce sürer. İşte Nemrud'un bu UR emri bazen UR. , . UR. , , Ur ha olur. Ur, Urha, Ruha ve bu günkü URFA Şeklini alır.

NOT: Urfa'nın tarihte bilinen adları sırasıyla Ur (Ur-ı Kildani), Edessa, El Ruhu ve Urfa'dır.

ARZI ŞÜKRAN

Kıymetli Şair dostum
Mehmet H. Öcal'a

Allaha çok şükür ki
Bizi insan yaratmış
Allaha çok şükür ki
Bizi islâm yaratmış

Allah'a çok şükür ki
Hazreti Muhammede
Bizi ümmet ederek
Ehli iman yaratmış

Bizi boş bırakmamış
Göstermiş doğru yolu
Şükürler ki tabii
Emri kurân yaratmış

Türlü nimetler vermiş
Biz aciz kullarına
Meyvaları Gülleri
Elvan elvan yaratmış

Günahtan kurtuluş yok
Beşer hatasız olmaz
Tevbekâr Olanları
Afve şayan yaratmış

İmanda gücümüzü
Göstere bilmek için
Bizi imtihan etmiş
Nefis ve şeytan yaratmış

Nefis ile seytane
yenilmeyen canları
Hazreti yusuf gibi
Mısra sultan yaratmış

M. H. KILIÇASLAN

Kaşmer dağı'ndaki Suyun Hikâyesi

Mahmut Yaşar UGUR

Şehrimizde bilhassa yaz aylarında herkes susuzluktan yakınmaktadır. Oysa Urfa'nın eski adlarının birinin de suyu bol şehir EDESSA olduğu herkesçe bilinmektedir. Ancak suyu bol olan şehrin daha sonraları susuzluktan kıvrandığı ve bu durumla ilgili şöyle bir hikaye anlatmaktadır.

Urfa şehir merkezinin kuzeyine düşen KAŞMER DAGI adıyla bilinen dağda yaşlı bir çoban, koyun ve keçi otlatmaktadır. Çoban her gün sürüsünü önüne katıp, dağın yamacına getirdiği zaman,, bir keçi sürüden ayrılıp, dağın daha yukarılara çıkıp, sürüden ayrı olarak otlamakta ve çoban sürüyü toplayıp, köye götüreceği zaman gelip sürüye katılmaktadır. Bu olay günlerce devam eder.

Bir gün yaşlı çoban yine sürüsünü alıp, her zaman olduğu gibi dağın yamacına geldiğinde bu haylaz keçinin sürüden ayrılarak dağa doğru tırmandığını görür. Çoban keçinin bu hareketine bir mana verememekle beraber, merakını mucib olur. Kendi kendine:

Günlerdir, bu keçinin sürü ile beraber otladığını görmediğim gibi sürüyü sulattığım zaman da bunun su içtiğini görmüyorum

Bu düşünceler içinde yaşlı çobanın merak ve hayreti daha da artmaktadır. Ve keçiyi takip ederek, dağın üst yamaçlarına doğru çıkar. Keçinin burada yalnız başına otlamakta olduğunu görerek, yüzünde beliren tebessümle beraber hayretini gizleyemez.

Sen buraya boşuna gelmiyorsun, bir hatlar karıştırıyorsun ama bunu anlayamıyorum. Fakat mutlaka öğreneceğim.

Çoban oturarak bir kayaya sırtını verir ve kavalını kendine has nağmeleriyle öttürmeye baslar, Kaval sesi yankı yaparak etrafı çınlatmaktadır.

Aradan bir kaç saat geçmiştir ki: Keçinin atlamayı bırakıp, dik bir yamaca doğru gittiğini görerek hemen yerinden fırlar ve keçinin peşine takılır Bir de bakar keçi iki dizi üzerine çökerek başını bir çukura sokar. Kısa bir müddet sonra doğrularak geldiği tarafa yürümeye başlar.

Yaşlı çoban hemen çukurun ötüne gelerek, görürki Bir taraftan gelen koca bir su ikiye ayrılarak, ayrı ayrı kanallardan akmaktadır.

Demek haylaz keçi bu su için sürüden ayrılıyor. şimdi anladın der. Kendisi de o bilir gibi sudan içir elini yüzünü yıkar.

Bu su ikiye ayrılıp, akıyorsa ben bir kanalı kapatayım bari hepsi bir kanala aksın. Düşüncesiyle hemen civardan taş ve kaya parçaları toplayarak kanalın bir tarafını iyice kapatır. Suyun bir kanaldan akmasını sağlar.

Aradan bir ay gibi bir zaman geçer. Yaşlı çoban yine dağın yamacında sürüsünü otlatmakta iken, karşı taraftan bir kaç atının kendisine doğru gelmekte olduğunu görür. Adamların kılık ve kıyafetlerinden yabancı oldukları uzaktan geldikleri hemen anlaşıyordu.

Gelen atlılardan biri;

Selâmünaleyküm

Yaşlı çoban;

Aleykümsefâm.

Diyerek aralarında şöyle bir konuşma geçer.

Beybaba sen buralarda mı çobanlık edersin

Evet.

Biz çok uzaklardan geliyoruz. (gelişimizin sebebi ise, bu yöreden Bağdad'a giden bir suyu arıyoruz. Bir ay kadar vat ki Bağdad sususluktan kırılıyor. Senin böyle bir sudan haberin var mı Yerini biliyormusun.

Diye sorduğunda, yaşlı çoban hemen durumu anlar. Eline büyük bir fırsatın geçtiğini de idrakten geri kalmaz.

Oğlum at üzerinde konuşacak kadar kolay bir iş değildir bu iş. Hele atlarımızdan inin de biraz dinlenin.

Deyince adamlar hemen atlarından inerek, büyük bir umutla;

Demek biliyorsun baba.

Yok, biliyorum demedim. Ama...

Aması ne baba.

Derken, adamların elleri kılıçlarına doğru gider ve yaşlı çobana büyük bir hiddetle; -Eize bak çoban Biz sana derdimizi söylüyoruz. Bağdad halkı perişan susuz diyoruz. Sen bizimle alay ediyorsun. Ya şu suyun yerini gösterirsin ya da kafanı gövdenden şimdi ayırırız.

Yaşlı çoban akıllı ve tecrübeli biri olduğundan, böyle bir tehdide hiç önem vermiyerek;

Yüzük Fincan Oyunu

Mehmet ÇİNİ

Çocuklar arasında oynanan bir oyun türü olmaktan ziyade, uzun kış gecelerinde Urfa'da sıra gecelerinde, misafirliklerde bilhassa büyükler arasında çor zevkle oynanan bir oyun çeşididir. İki eşit gurup arasında oynanan "Yüzük Fincan Oyunu" nun en önemli özellikleri, Bir tepsi (tepsinin düz olması önemlidir. Ses çıkmasını diye), fincanlar ve bir tane yüzükle oynanmasıdır.

Karşılıklı eş seçilerek oyuncular iki gruba ayrılırlar. Her bir gurutan kişi gurubu temsilen idareci olur. Bir kişi gizlice iki tane fincanın altına yüzüğü saktar. Ortaya getirir. taraflardan biri tepsideki fincanların altına saklanmış olan yüzüğü ilk kaldırıpta bulmaya çalışır. Eğer birinci kaldırıpta doluyu bulursa oyuna bulan taraf başlar. Bulamadımı diğer taraf oyuna başlar.

Oyuna başlayan tarafın oyuncularından birisi veya iki, üç kişi tpsiyeye fincanları (En az 5, en çok 10 fincanın olması lazımdır.) gizlice gelişi güzel dizeleler. birisininin altında ellerindeki yüzüğü saklatırlar. Tepsiyi karşı taraf oyuncularının önlerine yavaşca bırakırlar. Bu oyuncular da yüzüğün hangi fincanın altında olduğunu kestirmeye çalışırlar. Fincanları kaldırmak hakkı yalnız o gurubun idarecisine aittir. Başkan ilk fincanı kaldırırken dolu veya boş olduğunu söylemelidir. Birinci fincanın çekişte "Dolu" dediğinde fincanın altında yüzüğü bulursa, takımdan on sayı kazandırır. Aynı zamanda oyun kendilerine geçer. Şayet boş dediği fincanlar tek tek kaldırırken birinin altında yüzük olunca bildiği fincan adedi kadar sayı alabilirler. Diğer takımada kaldırılmayan fincanların sayısı kadar sayı verilir. Yüzüğü yine ilk saklayan taraf saklamaya devam eder.

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız gibi devam eden bu oyunda önceden kararlaştırılan sayıyı önce toplayan takım oyuncuları oyun kazanırlar. Bu oyunun ayrı bir özeliğide oyun sonunda elde edilen sayılar üzerindedir. En çok sayıyı toplayan taraf son oyun sırasında yüzüğü sakladıktan sonra rakip takıma yeni bir şans verilir. Bundan da saklı bulunan yüzüğü ilk çekişte dolu olarak bulan takım karşı taraf oyuncularının toplam Puanlarından puan silerler. Fincanın ikinci kaldırıpta yüzüğü bulabilirse rakip takımın sayılarından yirmibeş puan silinir. Şayet iki çekiştede dolu yüzüğü bulmadıların en çok puan olan takım oyunu galip bitirir. oyun bu şekilde devam eder.

Urfa'da oynanan mahalli çocuk oyunları bir hayli fazla olmasına rağmen bunların hepsini tek tek devamlı olarak yazmak ve bunları "HARRAN" dergisinde süreklili olarak yayınlamak hem okuyucuyu sıkacağından, hemde mahalli imkanlarla bir güçlülkle çıkarılan derginin sırada bekleyen diğer önemli araştırma ve incelemeleri yayınlanmasını geçiktireceğinden "Urfa'daki Mahalli çocuk oyunlarını burada bitirmeyi Yalnız Urfa'da oynanan "Mahalli Çocuk Oyunları diğerlerinin adlarını sıralamayı uygun görüyorum. Herideki sayılarda bunlarında özelliklerini ve oynanış kaidelerini sizlere anlatmak umuduyla . . . Saygılar.

Pegic-Çömçe Gelin-Mendil Kapmaca-Hoppl-Leyli-Kalbur oyunu-Ev ev oynama-Kendiri atlama Pis-İplik Oyunu-Hüllük-Elim sende-Teyara uçurmak

GÖBEKLI ZİYARETİ

Derleyen : Mustafa BILKAN

Kaynak Kişi : Şeyh Seydi.

65 yaşında Arapça bilir

Urfa il sınırları içinde bulunan ve yerli halk tarafından anılan ziyaretlerden birisi de "Göbekli" ziyaretidir.

Urfa'nın batı istikametine 35 Km. mesafede olup, Suruç asfaltından ayrılan Sarı Mağara yolundan gidilir. Ziyaret civarında yaptığımız incelemede : Tepenin eteğinde hali olmıyan iki mağara, tepede 5 yığma mezar ve bunları gölgeliyen üç koca meşe ağacına rastladık. Ziyaretin tepesinde güneye doğru Suriye sınırları görünür. Ziyaretin bitişiğinde 20 haneli 150 nüfuslu Göbekli köyü vardır. Köyün 65 yaşındaki sâkinlerinden Şeyh Seydi ile yaptığımız görüşmede şu bilgileri aldık :

Buranın asıl adı Gobekliler. Burada yaşamış bir göbeği (Sülale) temsil eder. Karakeçili aşiretine mensup olan ailemiz, hicri 1250 yılında bu köye gelip yerleşmiştir. Büyük babamız bir kaç defa bu ziyaretin tepesinde yeşil bir alevin yükseldiğini görmüş ve buranın hâli olmadığına kanaat getirmiştir. Bu duygular zamanla onu ziyarete hizmete yöneltmiş, ziyaret civarındaki hali olmıyan mağarada iki çile (ittikâf) ye girmiş, bilahare adet olduğu üzere ziyaretin en büyük yığma mezarı çevrede (Abu abıt) denilen ziyarete adaklar adanmış ve Bağdat'a giderek şeyh Abdülkadir Geylani Hazretlerinin türbesini tavaf ederek ,Seyit Mustafa'ya durumu beyan ettiğinde ; Seyit Mustafa Göbekli'de yatan zatın gerçekten Abu abıt olduğnuu ve Şeyh Abdülkadir Geylani'ye intisab ettiğini teyit ederek babama şöyle bir şecere yazmıştır. "Göbekli karyesinden Mahmud ibin Şeyhi Na sır fi Kaddem-i Bağdad" işte göbekli hakkında 3 babadan beri bildiğimiz bu kadar dedi.

Şeyh Seydi'nin bu kıymetli mütalaasını tarihi kayıtlarla da karşılaştırdığımızda : Göbekli ziyaretinin daha önceki sayılarımızda bahsedilen yöredeki Kaplan dede ile yaşıt olduğu ve Hz. Ömer'in halifeliği sırasında Nusaybin üzerinden Abdullah ibni Utdan fırkasında Haaran -Urfa-Suruç üzerine gönderilen İslâm ordularının yaptıkları fütuhatlar sırasında bu ovaya hakimGöbekli tepesine İslâm mücahitlerinin gömüldüğü kabul edilmiştir. Ziyarete romatizmalılar- sıralılar getirilmekte-dir. Kornycusu bütün köylüdür. Misafirler köylülerce paylaşılır,

URFA TÜRKÜLERİ:

Şeref USLUSOY

KAHVEYİ KAYNADIRLAR

MAKAM: Uşşak

USUL: 2/4

Kahveyi kaybadırlar (havar yazı)

Fincana damladırlar (vay vay)

Sehipsiz aşkar (havar yazı)

Vururlar ağladırlar (vay vay)

Sus emi hanım canım (vay vay)

Bozulsun tamburam:- (vay vay) (vayvay, vay vay)

Sevsinler gurbet ele gezeni (vay vay)

Kahve yemenden gelir (havar yazı)

Bülbül çimenden gelir (vay vay)

Yarı güzel olanlar (havar yazı)

Hergün hamamdan gelir (vay vay)

Sus emi hanım canım sus emi (vay vay)

Bozulsun tamburamın düzeni (vay vay) (vay vay, vay vay)

Sevsünler gurbet ele gezeni(vay vay)

KALANIN ARDINDA EKERLER DARI

MAKAM Hicaz

USUL: 10/8

Kala'nın ardında ekerler darı

Ekerler biçerler yarı bayarı

Yar bana göndermiş hayvaynan narı

Kalmıya kalmıya ahım kalmıya

Beni yerden ayıran murad almıya

Kala'nın ardında ekerler küncü

Ekerler biçerler bir avuç inci

Yar bana göndermiş hayva turuncu

Kalmıya kalmıya ahım kalmıya

Beni yerden ayıran murad almıya

.....
Sehipsiz : Sahipsiz,

Hayvaynan : Ayvaya

Sevsün!er: Sevsinler

Küncü : Susam

Yarı bayarı : Yarı yarıya

KÖVÜN DEVEL ERİ

MAKAM: Uşşak

USUL: 4/4

Köyün develeri çekilir dağa
 Anası hatındır babası ağa
 Köyün devesi çok bilmem kinı sağa
 Zalım babay beni köyde bıraktı
 Derdim çok dermansız derde bıraktı

Köyün develeri gider geç gelir
 Haftadan haftıya karnı ac kalır
 Elin dedikleri bana güç gelir
 (Kövün adetleri niye güç gelir)
 Zalım babay beni köyde bıraktı
 Derdim çok dermansız derde bıraktı
 Köyün develeri çekilir çöle
 Anası hatundur babası köle
 Yarım hastelenmiş korharam öle
 Zalım babay beni köyde bıraktı
 Derdim çok dermansız derde bıraktı

EVLERİNDE VARDIR ARIŞ

MAKAM Hicaz

USUL: 10/8

Evlerinde vardır arış (sen niye gelmezsen)
 Aşkın verir karış karış (sen niye gelmezsen)
 Al bu gülü bennen barış (sen niye gelmezsen)
 (oy)şeker oğlan dilber oğlan (niye gelmezsen)

Evlerinde var badiya (sen niye gelmezsen)
 Şeker yidirdim duduya (sen niye gelmezsen)
 Elinden gittim kadıya (sen niye gelmezsen)
 (oy) güzel oğlan dilber oğlan (niye gelmezsen)

.....
 Hatındır: Hatundur Aşkın: Işkın
 Haftadan: Haftadan Bennen: Benimle
 Arış: Asma ağacı Babay: Baban
 Badiya : (Toprak) tencere

URFA AĞZI SÖZLÜĞÜ

M. Emin ERGİN

NÜĞİ: Bir ölçü birimi)

NÜHSET Kötü, bed

OCAH: 1- ocak 2- aile

OFIN: Çabuk gücenir, alıngan

OĞLAH : Oğlak

“Deli geçinin akıllı oğlağı
olmaz”

OGLAH KARASI: Bir üzüm çeşidi

OĞLAN: 1- Oğul 2- Mef’ul erkek (Arğo)

OHLAVI: Oklava

Yeşil buhça bağıyam
Gümüşten ohla’vıyam
Yarım bı domirçah gül
Ben onun yarpağıyam

ORTANCA: ikiden fazla çocuklu bir babanın ikinci
çocuğu 2- Pembe bir çiçek

OT: İlaç

OTÇI: Göze ilaç koyan diplomasız doktor

OTIRAHÇI: Hazır elbise satan esnaf

OTTIZ: Otuz

OYACAH: Dolma kabağı ve patlıcanı oymak için
kullanılan bir mutfak aleti

OYARMAK: ikaz etmek, uyarmak

ÖDEŞTİRMAH: İki kimse arasında karşılıklı borcu
ödiyerek temize çıkmak

ÖG: Ön (Bak: Öng, önk, urğ)

ÖGE: Üvey

ÖGLÜK: 1- Önlük 2- Bir kuş çeşidi

ÖKSEMAH: Özlemek

ÖKSİRİK: Öksürük

ÖLBE: Tahtadan yapılma yoğurt kabı ve ya süt kabı

ÖLLİK: Gülle oyununda bilyanın düşdüğü
çukur (Bak: Löğbir)

ÖNG: Ön (Bak ög, önk, urğ)

ÖR: Tütün ufağı

ÖRGEN : Öğrenmek (Bak: Belle)

ÖRGET : Öğretmek (Bak: Bellet)

ÖRSELEMEH: Bozmak, ezmak

ÖRTMAH: Kapanak (kapıyı, yüzü V, b,)

ÖRTİ: Yatak

ÖRTİK: Kapalı

Alolu yam naçaram
Örtik kapi açaram
Nerde bi gözzel görsem
Postalı çütler kaçaram

ÖRÜK: Saç bağları

ÖSKİRİK: Öksürük (Bak öksirik)

PAÇ: Rüsum, vergi. Yolpaçı “Yoldan geçme
parçası”

PAKIR: Bakır

PAKLA: Bakla

PALAN: Büyük semer

“Eşşek kaçtı palan düşdi”

PALAS: İnce dokunmuş kilim

PALAZ: Kuş yavrusu

PALIT: Meşe ağacı (Palamut)

PALIZA: Pelte, nişasta peltesi

Hadeyin gidah çiftiye
Palıza yuvalah kiftiye
Oniki kız söz vermiş
Lokkeşin oğlu müftiye

PAMBIH: Pamuk

PAMPAL: Toraman (ked)

PATPAT: Patlatılmış mısır, kıtır

PARPAZLAMAHA: Çırpınmak

PAYAM: Badem

Kaladan endim yayan
Marhamam dolu payam
Allah miradım versin
Yaparam hergün bayram

PAYDAŞ: Emsal, ekran
 PECİC: Bir çeşit oyun
 PECMÜR: Perişan, perişan kılıklı
 PEHKEM: Kuvvetli
 PENCER: Pancar
 PENDİR Peynir
 PERK: Korkup kaçmak
 PERİK Sert, katı, berk
 PEPKŞTIRMAH: Katlaştırmak
 PERKİTMAH: Katlaştırmak
 PESTE: Gülle oyununda nişan tutulan bilya
 PEŞENG: Başkan, önder, önde giden

“Kül o kervanı başına
 ki peşengi eşşek olan”

PETEK: Çamurdan yapılmış buğday ambar
 PEYİK: Don paçası
 PEZVENT: Pezuben

Hüvegin yallarınla
 Çimeydim göllerinde
 Bi çüt pezvent olaydım
 O yarin kollarında

PIÇAH: Bıçak

•Kara neçek saçağı
 Çektim parli bıçağı
 Bi sebbeh gel bi ahşam
 Bi de öğle sığağı

PIHERİ: Baca

PIRPIRİM: Semizoru

Bahçalarda pırpırım
 Yarpağı dilim dilim
 Biz everdiğ
 Allah kerim

PIRTI: Eski püskü eşya

PITRAH: Fıstık cinsinden çok sık meyveli
 bir

çam cinsi

PITPIT: Bir çeşit bulgur pilavı

PİN: Kümes

PİSİK: Kedi

“Pisigi mimbardan bağı”

PİYAR Pınar

“Geçinin uyuzu piyarin gözünden su içer”

POLAT: Çelik

POSTAL Bir cins mahalli ayakkabı

POZMAH: Bozmak (her manasıyla)

PÖÇ Kuyruk sokumu

PÖÇÇİK İzmarit

PUÇ: İşe yaramaz, içi boş (hububat vs.)

PUL: Düğme

PUS: Sis

PÜRÇİKLİ: Havuç

PÜRÜZE: Mavi yüzük taşı

PÜŞİ: Erkeklerle mahsus ipek başörtüsü (Bak.
 Neçek, yamşah, yazma)

RAVAK: Kemer altı

REHEN: Fesleğen

Rehen ektim göresen
 Su verdim gögeresen
 Mektup benim dilimden
 Durmiyasan gelesen

Rehen ektim bitmiye
 Yara selam getmiye
 Beni yardan ayıran
 Mıradına yetmiye

REŞİM: Buğdayın harmanda çalınmasına önlemek
 için buğday kümesine vurulan mühür

REŞME: Yular, hayvan yuları

RİK: Ziddiyet, inatlaşma RUHA Urfa'nın eski adı

RUT: Bir şeyi bulunmayan, iflas etmiş (arğı)

SAĞALMAH : 1- Aşağıya süzülme (kuş, yılan
 v.b.) 2- Hastalıktan kurtulmak, iyileşmek.

Bi dağın tudu benden
 Getmez aşk adı benden
 Gürdü yaram sağalmaz
 Tebib el yurlu bende

HARRAN YAZI AİLESİ

İ. HALİL ÇELİK

1947 yılında Urfa'da doğdu. Urfa Lisesini (1966), Urfa Öğretmen Lisesini (1968) bitirdi. Bir müddet öğretmenlikten sonra İ. Ü. Edebiyat Fakültesini (1975) bitirdi. O tarihten beri Urfa Halk Eğitimi Başkanlığı yapmaktadır.

Talih ve Edebiyat gibi kültürel konularda çalışmalar yapmıştır. Ayrıca Urfa'ya hizmet için kurulmuş olan Harran Üniversitesi Kurma Derneği, Urfa Ziraat Fakültesi Vakfı kurucularından olup, faal olarak görev yapmaktadır. Birçok dergi ve gazetelerde edebi hikayeleri, çocuk hikayeleri, makaleleri ve şiirleri yayınlanmıştır. Dergimizin de yayın kurulu üyesidir.

M. EMİN ERGİN

1947 yılında Urfa da doğdu. Urfa Ticaret Lisesini (1970) bitirdi. Bir müddet Yüksek Okula devam ettikten sonra Urfa İl Halk Kütüphanesi'nde memuriyete başladı

Urfa folkloru üzerine birçok araştırma ve derlemeler yapmaktadır. Kültür Bakanlığı "Folklor Derleyicisi Kursu" (1974)'na da katıldı. Derlemelerinden ikisi kitap halinde yayınlandı.

1-Urfa'dan Derlenmiş Hoyratlar ve Maniler

2-Urfa Folklorunda Düğün

3-Urfa Bibliyografyası

4-Müslümanlarda Kitap ve Kütüphane Sevgisi

Urfa'da Kùltür Hizmetleri

HALK EĞİTİMİ FAALYETLER

Yaygın eğitimin en güzel örneğini gösteren Urfa Halk Eğitimi Başkanlığı son ayda bir yıllık emeklerinin sanat eserlerini sergilediler. Bu sergiler halkımızın büyük ilgisine de mazhar oldu. Açılışları yapılan Viranşehir, Akçakale, Ceylanpınar, Siverek ve Birecik, Karaköprü sergilerinden sonra Urfa Hızmalı köprü, Sinekli ve Yakubiye Mahallesi Halk Eğitimi Merkez sergisi de açıldı. Gözleri kamaştırıcı bu eserleri gördükten sonra genç ve çalışkan Halk Eğitimsi Başkan İbrahim Halil Çelik'le konuşma zorunluluğu duyduk.

Sayın Başkan bu güzel eserler nasıl bir çalışmanın sonucu. Çalışma prensipleriniz neler. Lâyük olunan ilgiyi yetkililerden ve halktan görü3r musunuz?

Efendim bu yıl tüm il düzeyinde 23 öğretmenimizle ve Halk Eğitimi Merkez Müdürlerimiz halkımızın hizmetinde 10 ay durmadan çalıştık, Halkın gösterdiği ilgi bizleri daha da şevklendirdi, Halk Eğitimi insanımızın becerilerini ekonomiye dönüştürmektir. Bu nedenle genç kızlarımızı ev ekonomisti de, çocuk bakımında, okuma-yazma. Biçki-dikiş, trikotaj, çiçek ve el sanatları dallarında yetiştirmeye çalıştık. Yetenekli kızlarımızın tecrübeli öğretmenlerimizin nezaretinde bu gördüğünüz eserler meydana geldi.

İmkânlarımız kadro ve araç-gereç yönünden elverişli olsaydı daha da güzel şeyler yapılabilirdi. Prensip olarak öğretim çağının dışında 70 yaşına kadar herkese kapımız açıktır. Dürüst ve çalışkan halkımıza hizmet bize şereftir.

Halkımızın bize gösterdiği ilgi iyi olmasına karşılık bizce azdır. Muhasebe, daktiloğrafi ve diğer dallarda gerekli ilgiyi göremiyoruz, Yetkililerin Halk Eğitimi alanında daha da fazla alakalarını bekliyoruz.

Bütün Müslümanların ve okuyucularımızın mübarek BERAAT kandilini ve RAMAZAN-I ŞERİF'lerini tebrik eder, Yüce Allah'tan iki cihan saadeti dileriz.

HARRAN

